

ΘΕΜΑ Α

A1. α. (οι (II) και (IV) έχουν ίδιο μοριακό τύπο: C₄H₁₀O)

A2. γ. (CH₂=CH-COOH: έχει διπλό δεσμό μεταξύ ατόμων C)

A3. β.

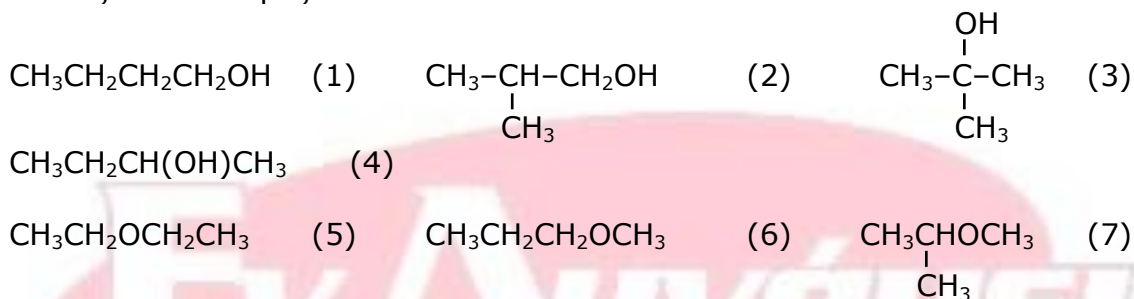
A4. β. (Το αιθίνιο δίνει αλδεΐδη, τα υπόλοιπα αλκίνια δίνουν κετόνη)

A5. δ.

ΘΕΜΑ Β

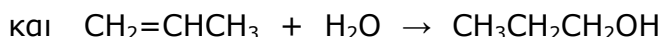
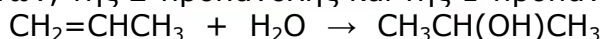
B1.α. ΣΩΣΤΗ Η ακόρεστη αλκοόλη CH₂=CHCH₂CH₂OH και η βουτανάλη (CH₃CH₂CH₂CH=O) έχουν τον ίδιο μοριακό τύπο (C₄H₈O) και διαφορετικό συντακτικό τύπο, επομένως είναι ισομερείς.

β. ΛΑΘΟΣ Στον μοριακό τύπο C₄H₁₀O αντιστοιχούν 7 συντακτικά ισομερή, 4 αλκοόλες και 3 αιθέρες:

γ. ΣΩΣΤΗ Δύο διαδοχικά μέλη μιας ομόλογης σειράς διαφέρουν κατά την ποσότητα -CH₂-, επομένως οι σχετικές μοριακές μάζες τους (M_r) θα διαφέρουν κατά 14. Οπότε, για δύο τυχαία μέλη μιας ομόλογης σειράς οι M_r θα διαφέρουν κατά ένα ακέραιο πολλαπλάσιο του 14, όπως το 84 (=6·14).

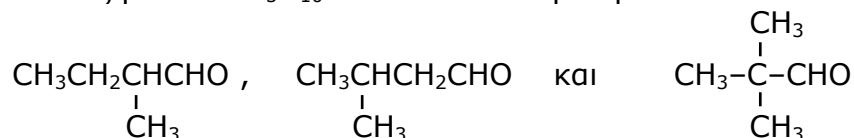
γ. ΛΑΘΟΣ Η προσθήκη νερού σε προπένιο οδηγεί στον σχηματισμό 2 προϊόντων, της 2-προπανόλης και της 1-προπανόλης:

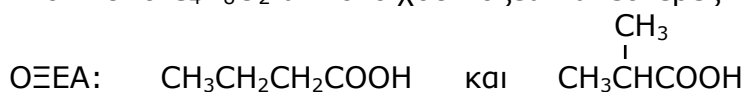
Η 2-προπανόλη αποτελεί το κύριο προϊόν της αντίδρασης, σύμφωνα με τον κανόνα του *Markovnikov*.

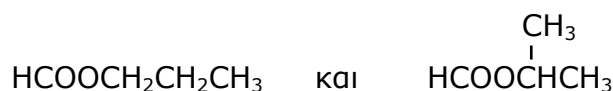
B2.α)

- Αλδεΐδες με τύπο C₅H₁₀O και διακλαδισμένη αλυσίδα:

- Στον τύπο C₄H₈O₂ αντιστοιχούν οξέα και εστέρες:

β) - οξύ $\text{C}_v\text{H}_{2v}\text{O}_2$ με $M_r=60$, άρα $12v+2v+32=60 \Rightarrow v=2$.
 Δηλαδή, ο μοριακός τύπος είναι **$\text{C}_2\text{H}_4\text{O}_2$** .

- αλκοόλη $\text{C}_v\text{H}_{2v+1}\text{OH}$ με $M_r = 12v + \underbrace{2v+2}_\text{C} + \underbrace{16}_\text{O} = 14v+18$

Έτσι: 1mol ή $(14v+18)\text{g}$ της αλκοόλης περιέχουν 16g O
 αλλά τα 100g » » 50g O

Άρα θα ισχύει: $\frac{14v+18}{100} = \frac{16}{50} \Rightarrow v=1$

Δηλαδή, ο μοριακός τύπος είναι **CH_3OH** .

- υδρογονάνθρακας C_xH_y με $M_r=12x+y=40 \rightarrow$ μόνη δεκτή λύση: $x=3, y=4$
 Δηλαδή ο μοριακός τύπος είναι **C_3H_4** .

- Αλκάνιο $\text{C}_v\text{H}_{2v+2}$ με $M_r=12v+2v=14v$

Είναι $n = \frac{56}{22,4} = 2,5$ mol, οπότε από τη σχέση $n = \frac{m}{M_r \text{ g/mol}}$ με αντικατάσταση

προκύπτει: $2,5 = \frac{75}{14v+2} \Rightarrow v=2$

Δηλαδή, ο μοριακός τύπος είναι **C_2H_6** .

ΘΕΜΑ Γ

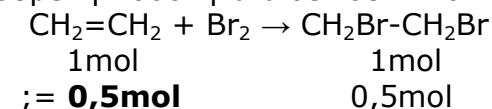
Γ1. α. A: $\text{CH}\equiv\text{CH}$ **B:** CH_3CHO **Γ:** $\text{CH}_3\text{CCl}_2\text{CH}_3$ **Δ:** $\text{CH}_3\text{CH}=\text{CHCH}_2$

Γ2.α) Η ένωση X είναι το 1,2-διβρωμοαιθάνιο: $\text{CH}_2\text{Br}-\text{CH}_2\text{Br}$

β) Υπολογίζουμε την ποσότητα της X σε mol:

Είναι $M_r(\text{CH}_2\text{Br}-\text{CH}_2\text{Br})=2\cdot 12+2\cdot 80+4\cdot 1=188$ άρα $n = \frac{94}{188} = 0,5$ mol

Εφόσον το βρώμιο αποχρωματίζεται πλήρως, αντιδρά όλη η ποσότητά του με την απαιτούμενη ποσότητα αιθενίου. Από τη στοιχειομετρία της αντίδρασης προκύπτει:

Δηλαδή αντέδρασαν 0,5mol αιθενίου (C_2H_4 : $M_r=28$) ή $m = 0,5\cdot 28 = \mathbf{14 g}$

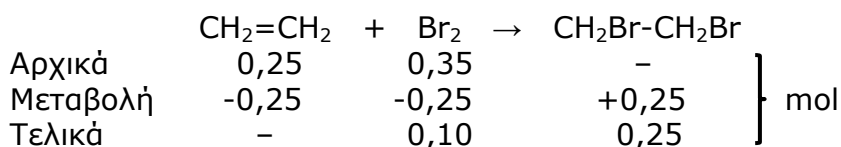
γ) Η ποσότητα του αιθενίου ($M_r=28$) είναι: $n = \frac{7}{28} = 0,25$ mol

Υπολογίζουμε την ποσότητα Br_2 ($M_r=2\cdot 80=160$) στο διάλυμά του:

Σε 100 mL δ/τος περιέχονται 10 g Br_2

Σε 560 mL » » ; = 56g Br_2 οπότε $n = \frac{56}{160} = 0,35$ mol

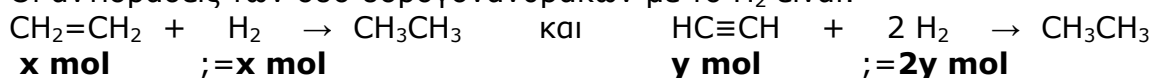
Οπότε:

Εφόσον περισσεύει βρώμιο, το διάλυμα **ΔΕΝ** αποχρωματίζεται πλήρως.

Γ3. Έστω ότι το μίγμα περιέχει **x mol** $\text{CH}_2=\text{CH}_2$ ($M_r=28$) και **y mol** $\text{HC}\equiv\text{CH}$ ($M_r=26$). Τότε θα ισχύει: **$28x + 26y = 11$ (1)**

Οι αντιδράσεις των δύο υδρογονανθράκων με το H_2 είναι:

Η συνολική ποσότητα H_2 ($M_r=2$) που αντιδρά είναι $n = \frac{11,2}{22,4} = 0,5$ mol.

Άρα θα ισχύει: **$x + 2y = 0,5$ (2)**

Από την επίλυση του συστήματος των (1) και (2) προκύπτει **$x=0,3$** και **$y=0,1$** .

Οπότε, η κατά βάρος σύσταση αρχικού μίγματος ήταν:

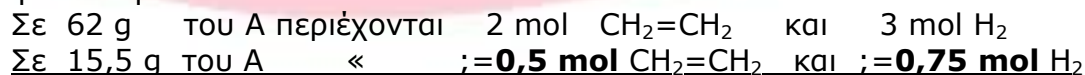
Γ4.α) Έστω ότι το μίγμα περιέχει **x mol** $\text{CH}_2=\text{CH}_2$ ($M_r=28$) και **y mol** H_2 ($M_r=2$). Τότε θα ισχύει: **$28x + 2y = 62$ (1)**

Ο όγκος του μίγματος είναι 112 L (STP), οπότε: **$(x+y) \cdot 22,4 = 112$ (2)**

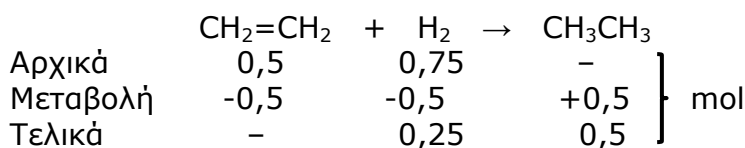
Από την επίλυση του συστήματος των (1) και (2) προκύπτει **$x=2$** και **$y=3$** .

Δηλαδή, στα 62 g του μίγματος Α περιέχονται 2 mol ή $2 \cdot 28 = \mathbf{56 \text{ g}}$ $\text{CH}_2=\text{CH}_2$.

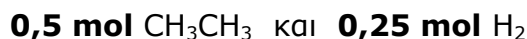
β) Το αέριο μίγμα Α είναι ομογενές, επομένως, αφού γνωρίζουμε τη σύσταση σε ορισμένη ποσότητά του, μπορούμε να βρούμε τη σύσταση και σε οποιαδήποτε άλλη ποσότητα αυτού.

Οπότε:

Δηλαδή, το μίγμα Β που προκύπτει μετά την αντίδραση αποτελείται από:

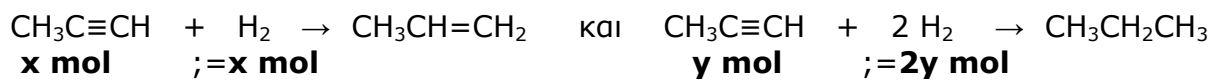
ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Οι ποσότητες προπινίου (C_3H_4 , $M_r=40$) και υδρογόνου είναι αντίστοιχα:

$$n_{\text{C}_3\text{H}_4} = \frac{8}{40} \text{ mol} = 0,2 \text{ mol} \text{ και } n_{\text{H}_2} = \frac{6,72}{22,4} \text{ mol} = 0,3 \text{ mol}$$

Η ποσότητα του H_2 δεν επαρκεί για την πλήρη υδρογόνωση του προπινίου, επομένως ένα μέρος του μετατρέπεται σε προπένιο (**$\text{CH}_3\text{CH}=\text{CH}_2$**) και το υπόλοιπο σε προπάνιο (**$\text{CH}_3\text{CH}_2\text{CH}_3$**).

Έστω ότι **x mol** προπινίου μετατρέπονται σε προπένιο και **y mol** σε προπάνιο:

Η συνολική ποσότητα του προπινίου είναι $n_{\text{C}_3\text{H}_4}=0,2$ mol, άρα: **x+y=0,2 (1)**

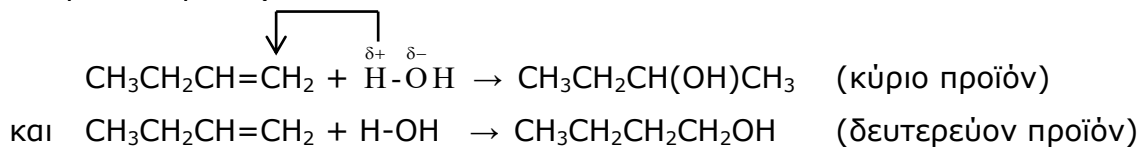
Αντέδρασαν συνολικά 0,3 mol υδρογόνου, άρα: **x+2y=0,3 (2)**

Από την επίλυση του συστήματος των (1) και (2) προκύπτει **x=y=0,1**.

Δηλαδή το μίγμα των προϊόντων αποτελείται από 0,1mol C₃H₆ και 0,1mol C₃H₈.

Δ2. Η ποσότητα του 1-βουτενίου (CH₃CH₂CH=CH₂, M_r=56) είναι $n = \frac{28}{56} = 0,5$ mol.

Κατά την αντίδραση του 1-βουτενίου με νερό, το μεγαλύτερο μέρος του μετατρέπεται σε 2-βουτανόλη (κύριο προϊόν) και το υπόλοιπο σε 1-βουτανόλη (δευτερεύον προϊόν):

Σύμφωνα με τη στοιχειομετρία των αντιδράσεων, από τα 0,5 mol 1-βουτενίου θα παραχθούν συνολικά 0,5 mol των δύο ισομερών αλκοολών (M_r=74).

Η ποσότητα της X είναι $n_x = \frac{3,7}{74} = 0,05$ mol, οπότε η ποσότητα της Ψ είναι $n_\psi = 0,5 - 0,05 = 0,45$ mol.

Επομένως:

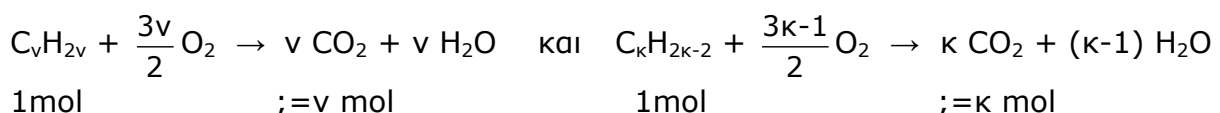
- Η Ψ που παράγεται σε πολύ μεγαλύτερη ποσότητα είναι το κύριο προϊόν, δηλαδή η **CH₃CH₂CH(OH)CH₃** ενώ η X είναι η **CH₃CH₂CH₂CH₂OH**.

- Η ποσότητα της Ψ (M_r=74) είναι 0,45 mol, οπότε $m_\psi = 0,45 \cdot 74 = \mathbf{33,3\ g}$.

Δ3. Ισομοριακό μίγμα: **x mol C_vH_{2v} (Λ), v ≥ 2** και **x mol C_κH_{2κ-2} (Μ), κ ≥ 2**

Είναι $n_{\text{ολ}} = \frac{44,8}{22,4} \text{ mol} = 2$ mol, άρα $2x=2$ ή **x=1**.

Το μίγμα καίγεται πλήρως:

Παράγονται συνολικά (v+κ) mol CO₂.

Όμως $n_{\text{CO}_2} = \frac{89,6}{22,4} \text{ mol} = 4$ mol, άρα **v+κ=4**.

Πρέπει $v \geq 2$ και $\kappa \geq 2$, επομένως **v=2** και **κ=2**.

Δηλαδή: το αλκένιο Λ είναι το **CH₂=CH₂** και το αλκίνιο Μ είναι το **CH≡C H**.

Δ4. Τα συνολικά mol του μίγματος είναι: $n_{ολ} = \frac{11,2 \text{ L}}{22,4 \text{ L/mol}} = 0,5 \text{ mol}$

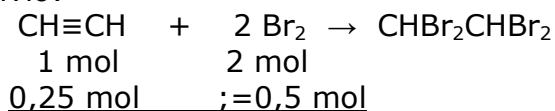
Εφόσον το μίγμα είναι ισομοριακό, θα περιέχει **0,25 mol** C_2H_2 και **0,25 mol** του υδρογονάνθρακα Υ.

Υπολογίζουμε την ποσότητα Br_2 ($M_r = 2 \cdot 80 = 160$) στο διάλυμά του:

Σε 100 mL δ/τος περιέχονται 12 g Br_2

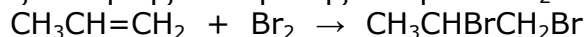
Σε 1000 mL » _____ » _____ ; = 120g Br_2 οπότε $n = \frac{120 \text{ g}}{160 \text{ g/mol}} = 0,75 \text{ mol}$

Μπορούμε να υπολογίσουμε ποιο μέρος της ποσότητας αυτής αποχρωματίζεται από το αιθίνιο:

Επομένως, τα υπόλοιπα $0,75 - 0,5 = 0,25 \text{ mol}$ Br_2 αντιδρούν πλήρως με τα $0,25 \text{ mol}$ του υδρογονάνθρακα Υ, ο οποίος, προφανώς, είναι ακόρεστος.

Είναι $n_Y = n_{Br_2}$, δηλαδή ο ακόρεστος υδρογονάνθρακας Υ αντιδρά **πλήρως** με το Br_2 με αναλογία mol 1:1, επομένως είναι αλκένιο, δηλαδή το προπένιο ($CH_3CH=CH_2$), και η εξίσωση της αντίδρασής του με το Br_2 :

Εν Δυνάμει